

Wgląd w migrację zarobkową

Badanie doświadczeń indywidualnych migrantów zarobkowych z UE, obywateli państw trzecich i ukraińskich uchodźców w Holandii.

Niniejsze badanie ma na celu poznanie doświadczeń osób, które przyjechały do Królestwa Niderlandów z powodu pracy, mieszkają krócej niż pięć lat, i zarabiają do 130% płacy minimalnej. Przedstawiony raport dotyczy przede wszystkim obywateli Unii Europejskiej, a także obywateli państw trzecich (spoza UE) i przesiedlonych Ukraińców. Prezentowane rezultaty przedstawiają wyniki kwestionariusza badawczego wypełnionego przez 3.042 ankietowanych. Biorąc pod uwagę liczebność przebadanej grupy jest to największe tego typu badanie w Holandii, w zakresie tej problematyki. Wśród uczestników zostało przebadanych 1.944 obywateli UE, 149 migrantów spoza UE i 260 Ukraińców. W celach porównawczych przebadano również obywateli UE o wyższych dochodach (czyli powyżej 130% płacy minimalnej).

Metoda badawcza i sposób zbierania danych

W celu zapewnienia maksymalnej reprezentatywności badanej grupy, zbieranie danych zostało przeprowadzone w wielu miejscach fizycznie, w różnym czasie, a także poprzez różnorodne kanały on-line. Należy podkreślić, że badanie koncentruje się na legalnych migrantach zarobkowych i nie reprezentuje nieformalnych lub nielegalnych pracowników, ani dobrze zarabiających migrantów, takich jak pracownicy umysłowi (tzw. ekspaci). Pozwala to na lepsze zrozumienie sytuacji przeciętnego migranta zarobkowego.

Obszary zainteresowań badawczych w prezentowanej pracy dotyczą: zatrudnienia, rejestracji, zakwaterowania, zdrowia i integracji społecznej. Uzyskane wyniki zostały porównane z holenderską średnią oraz innymi grupami migrantów, w celu lepszego zrozumienia wartości uzyskanych wyników. W badaniu porównano również, jak doświadczenia migrantów zmieniają się wraz z ich dłuższym pobytem w Holandii.

Kluczowe wyniki badania

Uzyskane wyniki zawierają zarówno pozytywne rezultaty, jak i wyzwania. Jeśli chodzi o pozytywne aspekty, większość uczestników jest zadowolona ze swojej pracy, warunków mieszkaniowych i stanu zdrowia. Wielu respondentów wykazuje wyraźne oznaki poprawy swojej sytuacji życiowej. Obywatele UE o niskich dochodach i mieszkający w Holandii dłużej, częściej zakwaterowani są w mieszkaniach o lepszych warunkach oraz mają bardziej stabilne umowy o pracę. Jednakże, zmiany te nie zachodzą w równym stopniu. Niektórzy pracownicy utykają w tymczasowych mieszkaniach lub tymczasowych umowach o pracę, co prowadzi do nawarstwiającej się niepewności. Ponadto coraz większym problemem jest zdrowie psychiczne pracowników, również wśród osób mieszkających w Holandii dłużej niż pięć lat. Co więcej, migranci z UE o niskich dochodach często czują się odizolowani, mając ograniczone powiązania z holenderskim społeczeństwem. Ze względu na deklarowaną chęć pozostania w Królestwie Niderlandów na stałe, potrzebna jest lepsza integracja i wsparcie, aby poprawić ich długoterminowe perspektywy.

Kluczowe wnioski dla poszczególnych obszarów

Pozycja na rynku pracy

- Ponad 50% obywateli UE jest zadowolonych ze swojej pracy oraz warunków zatrudnienia. Nieco ponad jedna czwarta jest neutralna, a tylko 15-18% jest (bardzo) niezadowolonych. W porównaniu ze średnią holenderską, wyniki te są jednak zauważalnie niższe.
- Pracownicy z UE, którzy przebywają w Holandii dłużej, często zapewniają sobie bardziej stabilne umowy i miejsca pracy. Przykładowo, wielu z nich jest zatrudnionych bezpośrednio u pracodawcy. Należy podkreślić jednak, że zadowolenie z pracy niekoniecznie poprawia się na przestrzeni czasu, a około jedna trzecia pracowników pozostaje na stanowiskach tymczasowych nawet po ponad pięciu latach pobytu w Holandii.
- Wielu pracowników z UE doświadcza niepewności zatrudnienia, ma umowy tymczasowe (70%) i elastyczne godziny pracy. W różnych obszarach są zależni od swojego pracodawcy, często agencji zatrudnienia, na przykład w zakresie zatrudnienia, obowiązku rejestracji, ubezpieczenia zdrowotnego, a czasem nawet mieszkania. Zależność ta stwarza dla nich trudną sytuację na rynku pracy i jest czasem podatnym gruntem do nadużyć.

Obowiązek rejestracji

- 57% obywateli UE o niskich dochodach jest zarejestrowanych w rejestrze BRP lub w rejestrze nierezydentów. Wielu respondentów uważa jednak, że system rejestracji jest zbyt skomplikowany, a 26% ankietowanych nie ma pewności co do swojego statusu rejestracji. Uproszczenie systemu mogłoby pomóc obywatelom UE uzyskać większą jasność i kontrolę nad obowiązkiem rejestracji.

Zakwaterowanie

- Obywatele UE znajdują zakwaterowanie głównie za pośrednictwem pracodawcy lub agencji pracy (62%). Są to zazwyczaj lokale zamieszkiwane wspólnie z innymi (40%), często ze wspólną sypialnią i łazienką. Współdzielenie mieszkania zmniejsza się wraz z długością pobytu w Holandii.
- Ponad 60% respondentów jest zadowolonych ze swoich warunków mieszkaniowych. Z biegiem czasu, a także wraz z przechodzeniem do bardziej stałych form zamieszkania np. wynajmu prywatnego, warunki zakwaterowaniu poprawiają się. Jednak nawet po pięciu latach około jedna trzecia ankietowanych nadal wynajmuje mieszkania od pracodawców na tymczasowych warunkach.

Zdrowie i samopoczucie

- 70% obywateli UE ocenia swoje zdrowie jako dobre lub bardzo dobre. Dla porównania wśród osób bez pochodzenia migracyjnego odsetek ten wynosi 78%. Z drugiej strony trzy czwarte ankietowanych zgłosiło odczuwanie niepokoju lub depresji w ciągu ostatnich czterech tygodni. Wynik ten przedstawia niepokojący obraz w zakresie zdrowia psychicznego.
- Zaufanie do holenderskiej służby zdrowia jest zróżnicowane: około jedna trzecia ma duże zaufanie, kolejna jedna trzecia wyraża niewielkie zaufanie, a reszta jest neutralna.

Integracja społeczna i kulturowa

- Tylko około jedna czwarta obywateli UE czuje się w Holandii doceniana, a jedna trzecia czuje się jak w Holandii „jak w domu”. Nie ma wyraźnego związku między długością pobytu, a poczuciem docenienia. Ogólnie rzecz ujmując, pracownicy z UE o niskich dochodach czują się mniej zintegrowani w porównaniu z innymi grupami migrantów.
- Obywatele UE utrzymują bliższe relacje z osobami z własnego kręgu kulturowego. Wielu z nich rzadko wchodzi w interakcje z holenderskimi przyjaciółmi, co pogłębia trudności w zakresie integracji. Wyniki badania pokazują, że migranci zarobkowi z UE często czują się odłączeni od holenderskiego społeczeństwa.

Future Expectations and Language Proficiency

- Około 23% badanych osób planuje pozostać w Holandii na stałe, a 15% zamierza wyjechać na przestrzeni roku. Pozostali respondenci nie są pewni swoich planów.
- Bariery językowe pozostają znaczące, niemniej jednak prawie 70% badanych chce poprawić znajomość języka holenderskiego, lecz napotyka przeszkody.

Obywatele państw trzecich i przesiedleni Ukraińcy

Obywatele państw trzecich i przesiedleni Ukraińcy zazwyczaj zajmują podobną pozycję na rynku pracy co obywatele UE o porównywalnych dochodach. Często pracują w tych samych sektorach również na podstawie umów tymczasowych. Chociaż pozycja społeczna obywateli Ukrainy jest nieco inna, co ma związek z ustawą Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne.

Podsumowanie

Ostatecznie nie został jeszcze osiągnięty cel, jakim jest zapewnienie, że obywatele UE i państw trzecich pracujący na nisko opłaconych stanowiskach, nie są traktowani jak obywatele drugiej kategorii. Nadal widoczne są znaczne rozbieżności w niektórych aspektach życia i pracy, a poczucie przynależności do społeczeństwa jest jeszcze niewystarczające. Dlatego konieczne są dalsze działania na rzecz poprawy sytuacji tych grup, które są integralną częścią społeczeństwa i często wykonują kluczowe prace na rzecz gospodarki Królestwa Niderlandów.